

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia .....2018 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania,
wyłaty oraz zwrotu pomocy finansowej na operacje typu „Premie dla młodych
rolników” w ramach poddziałania „Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na
rzecz młodych rolników” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata
2014–2020**

Na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2018 r. poz. 627) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 lipca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wyłaty oraz zwrotu pomocy finansowej na operacje typu „Premie dla młodych rolników” w ramach poddziałania „Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 982, z 2016 r. poz. 345 oraz z 2017 r. poz. 208 i 2107) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 2 w ust. 1:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) przed dniem złożenia wniosku o przyznanie pomocy, lecz nie wcześniej niż w okresie 24 miesięcy przed dniem złożenia tego wniosku, rozpoczęła prowadzenie działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym w rozumieniu art. 55³ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2017 r. poz. 459, 933 i 1132 oraz z 2018 r. poz. 398), zwanym dalej „gospodarstwem”;

b) w pkt 2 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

---

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rozwój wsi, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2017 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 2325).

„przed dniem, w którym stała się właścicielem lub weszła w posiadanie gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych wynoszącej co najmniej 1 ha.”;

2) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. 1. Za dzień rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwie uznaje się dzień, w którym osoba fizyczna po raz pierwszy stała się właścicielem lub weszła w posiadanie gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych wynoszącej co najmniej 1 ha.

2. Jeżeli właścicielem lub posiadaczem gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych wynoszącej co najmniej 1 ha stała się:

- 1) osoba niepełnoletnia – za dzień rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej uznaje się dzień uzyskania przez tę osobę pełnoletności;
- 2) osoba fizyczna w wyniku dziedziczenia – za dzień rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej uznaje się dzień uprawomocnienia się postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku albo zarejestrowania przez notariusza aktu poświadczenia dziedziczenia, chyba że dziedziczy osoba niepełnoletnia – wówczas za dzień rozpoczęcia działalności rolniczej uznaje się dzień uzyskania przez tę osobę pełnoletności, jeżeli uzyskanie pełnoletności nastąpiło po dniu uprawomocnienia się postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku albo zarejestrowania przez notariusza aktu poświadczenia dziedziczenia.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 2, czynności i zdarzenia, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 2 lit. a tiret pierwsze, lit. b oraz lit. c, mogą mieć miejsce przed dniem rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej, o którym mowa w ust. 2. Jeżeli właścicielem lub posiadaczem gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych wynoszącej co najmniej 1 ha stała się osoba fizyczna w wyniku dziedziczenia, czynności i zdarzenia, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 2 lit. a tiret pierwsze, lit. b oraz lit. c, mogą mieć miejsce nie wcześniej niż w okresie 5 lat poprzedzających dzień rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej, o którym mowa w ust. 2, z tym że w przypadku gdy dziedziczy osoba niepełnoletnia, nie bierze się pod uwagę czynności i zdarzeń, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 2 lit. a tiret pierwsze, lit. b oraz lit. c, które miały miejsce przed dniem uzyskania przez nią pełnoletności.

4. Jeżeli po dniu, o którym mowa w ust. 1 lub 2, osoba fizyczna:

- 1) wystąpiła o:

- a) przyznanie płatności na podstawie przepisów o płatnościach bezpośrednich do gruntów rolnych i oddzielnej płatności cukrowej lub przepisów o płatnościach do gruntów rolnych i płatności cukrowej, lub przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, lub
  - b) pomoc finansową związaną z działalnością rolniczą w ramach działań objętych Programem, z wyjątkiem pomocy, o której mowa w § 1, lub
  - c) kredyt preferencyjny udzielany na podstawie przepisów w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa lub
- 2) weszła w posiadanie zwierzęcia gospodarskiego objętego obowiązkiem zgłoszenia do rejestru zwierząt gospodarskich oznakowanych i siedzib stad tych zwierząt, z wyłączeniem przypadku gdy weszła w posiadania takiego zwierzęcia w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie obrotu tymi zwierzętami, lub
- 3) zarejestrowała dział specjalny produkcji rolnej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych lub w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, z wyłączeniem:
- a) działów specjalnych, o których mowa w § 6 ust. 6 pkt 2 lit. c tiret trzecie, lub
  - b) hodowli i chowu koni hodowlanych poza gospodarstwem w liczbie nie większej niż 2 sztuki,
- 4) dokonała innej czynności świadczącej o prowadzeniu działalności rolniczej jako kierujący
- za dzień rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwie uznaje się dzień dokonania najwcześniejszej z tych czynności, jeżeli osoba fizyczna uprawdopodobni, że nie rozpoczęła prowadzenia działalności rolniczej przed tym dniem.”;
- 3) w § 6:
- a) w ust. 1 uchyla się pkt 7,
  - b) w ust. 2 w pkt 2 w lit. f wyrazy „rozporządzenia nr 1305/2013,” zastępuje się wyrazami „rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (Dz. Urz. UE L 347

z 20.12.2013, str. 487, z późn. zm.²⁾), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1305/2013”;

c) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Przez udział w zorganizowanych formach współpracy producentów rolnych rozumie się członkostwo w grupie producentów rolnych w rozumieniu ustawy z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. poz. 983, z późn. zm.³⁾) lub w organizacji producentów w rozumieniu ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1006, 1503 i 2216) lub ustawy o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych z dnia 20 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 1037 i 1503) lub w organizacji producentów owoców i warzyw w rozumieniu ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu (Dz. U. z 2016 r. poz. 58 oraz z 2017 r. poz. 624 i 1503).”;

d) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. W ramach inwestycji, o której mowa w ust. 6 pkt 2 lit. a, może być uwzględniona wyłącznie inwestycja, która nie została rozpoczęta przed dniem złożenia wniosku o przyznanie pomocy, oraz – w przypadku gdy biznesplan przewiduje inwestycję polegającą na budowie, przebudowie, remoncie budynków lub budowli wykorzystywanych do produkcji rolnej, zwaną dalej „inwestycją budowlaną” – inwestycja, która będzie realizowana na gruntach stanowiących własność wnioskodawcy lub beneficjenta, przedmiot użytkowania wieczystego lub przedmiot dzierżawy z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa lub od jednostek samorządu terytorialnego.”;

e) uchyla się ust. 9;

4) w § 11 w ust. 2:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

---

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 865, Dz. Urz. UE L 280 z 24.09.2014, str. 1, Dz. Urz. UE L 367 z 23.12.2014, str. 16, Dz. Urz. UE L 127 z 22.05.2015, str. 1, Dz. Urz. UE L 28 z 04.02.2016, str. 8, Dz. Urz. UE L 130 z 19.05.2016, str. 1, Dz. Urz. UE L 129 z 19.05.2017, str. 1, Dz. Urz. UE L 350 z 29.12.2017, str. 15 oraz Dz. Urz. UE L 30 z 02.02.2018, str. 6.

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. poz. 2273, z 2004 r. poz. 1694, z 2005 r. poz. 1462, z 2006 r. poz. 1847, z 2008 r. poz. 634, z 2015 r. poz. 1888 oraz z 2017 r. poz. 624.

- „1) jej małżonek w okresie poprzedzającym 24 miesiące przed dniem złożenia przez nią wniosku o przyznanie pomocy nie rozpoczął prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwie oraz w stosunku do małżonka przed dniem, w którym stał się on właścicielem lub wszedł w posiadanie gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych wynoszącej co najmniej 1 ha, nie zaistniały czynności i zdarzenia, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 2, z wyłączeniem przypadku, o którym mowa w § 4 ust. 3;”;
- b) w pkt 2 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„małżonkowi, zarówno w trakcie trwania małżeństwa, jak i przed jego zawarciem, niezależnie od rodzaju małżeńskiego ustroju majątkowego, nie przyznano pomocy:”;
- 5) w § 14 w ust. 1:
- a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) dzień rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwie;”;
- b) w pkt 5 lit. b otrzymuje brzmienie:
„b) datę rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwie, jeżeli małżonek rozpoczął prowadzenie działalności rolniczej w gospodarstwie przed dniem złożenia przez wnioskodawcę wniosku o przyznanie pomocy;”;
- 6) w § 15:
- a) w ust. 1:
- w pkt 1 w lit. a i b oraz w pkt 7 w lit. b w tiret pierwszym i drugim wyrazy „§ 3 ust. 3 pkt 3” zastępuje się wyrazami „§ 2 ust. 1 pkt 2 lit. c”;
  - uchyla się pkt 5,
  - w pkt 9 średnik zastępuje się kropką i dodaje się pkt 10 w brzmieniu:
„10) kosztorys – w przypadku gdy biznesplan przewiduje realizację inwestycji budowlanej.”;
- b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. Kopie dokumentów załącza się w formie kopii potwierdzonych za zgodność z oryginałem przez pracownika Agencji lub podmiot, który wydał dokument, albo poświadczonych za zgodność z oryginałem przez notariusza lub przez występującego w sprawie pełnomocnika będącego radcą prawnym lub adwokatem.”;
- 7) w § 16:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. O kolejności przysługiwania pomocy decyduje suma uzyskanych punktów, z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku, przyznawanych na podstawie następujących kryteriów wyboru:

1) powierzchnia użytków rolnych, o których mowa w § 7 ust. 1, w gospodarstwie wskazanym w biznesplanie – punkty przyznaje się za powierzchnię użytków rolnych powyżej:

a) średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie w kraju – w przypadku gospodarstw położonych w województwach, w których średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie jest niższa niż średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie w kraju,

b) średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie w województwie – w przypadku gospodarstw położonych w województwach, w których średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie jest wyższa niż średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie w kraju,

$$\text{wg wzoru: } L = \frac{10 \times (P_b - P_{\text{śr}})}{P_{\text{śr}}}$$

gdzie:

L – oznacza liczbę punktów,

P_b – oznacza powierzchnię użytków rolnych w gospodarstwie wskazanym w biznesplanie,

$P_{\text{śr}}$ – oznacza średnią powierzchnię gruntów rolnych w gospodarstwie odpowiednio w województwie bądź w kraju

– jednak nie więcej niż 7 punktów;

2) kwalifikacje, o których mowa w § 5 ust. 1:

a) pkt 1, 2 lub 3 – przyznaje się 5 punktów,

b) pkt 4 w odniesieniu do zawodów wymienionych w ust. 2 załącznika nr 1 do rozporządzenia – przyznaje się 5 punktów,

c) pkt 4 w odniesieniu do zawodów wymienionych w ust. 3 załącznika nr 1 do rozporządzenia – przyznaje się 4 punkty,

d) pkt 5 – przyznaje się 2 punkty,

e) pkt 6 – przyznaje się 3 punkty;

3) kompleksowość biznesplanu:

- a) inwestycja budowlana związana z działalnością rolniczą – przyznaje się 3 punkty,
  - b) działania, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 2 lit. c–e – przyznaje się 1 punkt za każde z tych działań;
- 4) wpływ na realizację celów przekrojowych, o których mowa w art. 5 rozporządzenia nr 1305/2013:
- a) zobowiązanie do przygotowywania planu nawozowego, o którym mowa w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 marca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 415, z późn. zm.⁴⁾), oraz stosowania tego planu, w szczególności prowadzenia wykazu działań agrotechnicznych zawierającego prace wykonywane na poszczególnych działkach rolnych w zakresie nawożenia, z podaniem nazwy i ilości zastosowanego nawozu pod poszczególne uprawy – przyznaje się 2 punkty,
  - b) inwestycje w zakresie ochrony środowiska i klimatu – przyznaje się nie więcej niż 5 punktów;
- 5) różnica wieku pomiędzy przekazującym gospodarstwo lub największą część użytków rolnych wchodzących w skład gospodarstwa młodego rolnika a młodym rolnikiem:
- a) powyżej 15 do 25 lat – przyznaje się 2 punkty,
  - b) powyżej 25 lat – przyznaje się 4 punkty;
- 6) przejmowanie przynajmniej jednego gospodarstwa w całości – przyznaje się 3 punkty.”,
- b) w ust. 5 wyrazy „pkt 6 i 7” zastępuje się wyrazami „pkt 5 i 6”,
  - c) w ust. 6 wyrazy „ust. 2 pkt 4 lit. a i pkt 5 lit. a tiret trzecie” zastępuje się wyrazami „ust. 2 pkt 3 lit. a i pkt 4 lit. b”;
- 8) w § 17 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

---

⁴⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 765, z 2016 r. poz. 326, 589 i 1367, z 2017 r. poz. 806 i 2139 oraz z 2018 r. poz. 584.

„1. Kolejność przysługiwania pomocy jest ustalana na podstawie danych i informacji zawartych we wniosku o przyznanie pomocy, dołączonych do niego dokumentach oraz kontroli administracyjnej. Dokonanie przez wnioskodawcę zmian we wniosku o przyznanie pomocy lub w dołączonych do niego dokumentach po upływie 150 dni od dnia zakończenia terminu składania wniosków albo po podaniu przez Prezesa Agencji informacji, o której mowa w § 18 ust. 3, jeżeli nastąpiło przed upływem 150 dni od dnia zakończenia terminu składania wniosków, nie wpływa na kolejność przysługiwania pomocy oraz liczbę punktów, z wyłączeniem przypadku gdy zmiana taka powoduje zmniejszenie liczby punktów.

2. W pierwszej kolejności pomoc przysługuje wnioskodawcom, którzy uzyskali największą liczbę punktów, przy czym pomoc jest przyznawana, jeżeli wnioskodawca uzyskał co najmniej 8 punktów.”;

- 9) w § 18 w ust. 1 w pkt 2 i 3 wyrazy „12 punktów” zastępuje się wyrazami „8 punktów”;
- 10) w § 19:
- a) w ust. 2:
- w pkt 1 w lit. e średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. f w brzmieniu:
„f) rozpoczęcia realizacji biznesplanu;”,
  - uchyla się pkt 2,
- b) w ust. 5:
- we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „pkt 2” zastępuje się wyrazami „pkt 1 lit. f”,
  - w pkt 1 wyrazy „pkt 4 lit. a” zastępuje się wyrazami „pkt 3 lit. a”;
- 11) w § 20:
- a) w ust. 3 w pkt 3 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy „lub zaświadczenie wydane przez biuro rachunkowe, o którym mowa w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. o zbieraniu i wykorzystywaniu danych rachunkowych z gospodarstw rolnych (Dz. U. z 2001 r. poz. 20, z 2004 r. poz. 959 oraz z 2007 r. poz. 331), o prowadzeniu ksiąg rachunkowych, obejmujących zdarzenia gospodarcze, które wystąpiły w gospodarstwie beneficjenta po dniu doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy, na potrzeby wspólnotowej sieci służącej do zbierania danych rachunkowych gospodarstw rolnych, o której mowa w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1217/2009 z dnia 30 listopada 2009 r.

ustanawiającym sieć zbierania danych rachunkowych o dochodach i działalności gospodarczej gospodarstw rolnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE. L 328 z 15.12.2009, str. 27, z późn. zm.⁵⁾).”;

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Kopie dokumentów załącza się w formie kopii potwierdzonych za zgodność z oryginałem przez pracownika Agencji lub podmiot, który wydał dokument, albo poświadczonych za zgodność z oryginałem przez notariusza lub przez występującego w sprawie pełnomocnika będącego radcą prawnym lub adwokatem.”;

12) w § 22 uchyla się pkt 2 i 8;

13) w § 23:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Drugą ratę pomocy, w wysokości 20 000 złotych, wypłaca się na wniosek o płatność, który składa się po realizacji biznesplanu, jednak nie później niż do dnia upływu 3 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy i nie później niż do dnia 31 sierpnia 2023 r., a w przypadku, o którym mowa w § 27 ust. 1 w zakresie wydłużenia okresu realizacji biznesplanu – nie później niż do dnia upływu 4 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy i nie później niż do dnia 31 sierpnia 2023 r. Pomoc jest wypłacana na rachunek bankowy beneficjenta wskazany we wniosku o płatność.”;

b) w ust. 2 wyrazy „pkt 1–3, 7 i 8” zastępuje się wyrazami „pkt 1, 3 i 7”;

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Wniosek o płatność drugiej raty pomocy zawiera dane, o których mowa w § 20 ust. 2.”;

d) w ust. 4:

– we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „pkt 1–3, 7 i 8” zastępuje się wyrazami „pkt 1, 3 i 7”;

– w pkt 3 wyrazy „pkt 5 lit. a tiret drugie” zastępuje się wyrazami „pkt 4 lit. a”;

e) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Kopie dokumentów załącza się w formie kopii potwierdzonych za zgodność z oryginałem przez pracownika Agencji lub podmiot, który wydał

---

⁵⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 195 z 27.07.2011, str. 42, Dz. Urz. UE L 340 z 17.12.2013, str. 1 oraz Dz. Urz. UE. L 328 z 12.12.2017, str. 1.

dokument, albo poświadczonych za zgodność z oryginałem przez notariusza lub przez występującego w sprawie pełnomocnika będącego radcą prawnym lub adwokatem.”;

14) w § 24:

a) w ust. 2 i 3 wyrazy „pkt 1–3, 7 i 8” zastępuje się wyrazami „pkt 1, 3 i 7”;

b) w ust. 4 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) lit. b w przypadku niezrealizowania przewidzianych w biznesplanie inwestycji w środki trwałe, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 5 lit. a – zwrotowi podlega procent kwoty pomocy równy udziałowi szacunkowych kosztów niezrealizowanych inwestycji w środki trwałe w kwocie pomocy, jednak nie więcej niż 100% kwoty pierwszej raty pomocy;”;

c) w ust. 5:

– pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) pkt 3 – zwrotowi podlega 30% kwoty pierwszej raty pomocy;”;

– uchyla się pkt 4,

d) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. W przypadku gdy beneficjentowi nie przysługiwałaby pomoc na podstawie sumy punktów pomniejszonej o liczbę punktów przyznanych z tytułu niezrealizowanego działania, o którym mowa w § 16 ust. 2 pkt 3 lub 4, zwrotowi podlega 100% kwoty pierwszej raty pomocy.”;

15) § 25 otrzymuje brzmienie:

„§ 25. W terminie 90 dni przed dniem, w którym upływa 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy, beneficjent przedkłada dyrektorowi oddziału regionalnego Agencji informację o realizacji warunków, o których mowa w § 22 pkt 1 i 3, pkt 4 lit. d w zakresie utrzymania osiągniętego wzrostu wielkości ekonomicznej, oraz pkt 7, opracowaną na formularzu udostępnionym przez Agencję, zawierającą w szczególności wielkość ekonomiczną gospodarstwa. Do informacji tej beneficjent dołącza oświadczenie potwierdzające prowadzenie ewidencji przychodów i rozchodów w gospodarstwie lub prowadzenie księgi przychodów i rozchodów, lub prowadzenie księgi rachunkowej, lub prowadzenie ewidencji przychodów i rozchodów na podstawie odrębnych przepisów, lub zaświadczenie, o którym mowa w § 20 w ust. 3 w pkt 3.”;

16) w § 26:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli beneficjent, któremu upłynął termin na realizację założeń biznesplanu, nie spełniał do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy warunków, o których mowa w § 22 pkt 1, 3, pkt 4 lit. d w zakresie utrzymania wzrostu wielkości ekonomicznej gospodarstwa oraz pkt 7, lub nie przedłożył w Agencji informacji lub dokumentów, o których mowa w § 23 ust. 5 lub § 25, pomoc podlega zwrotowi w całości lub części.”,

b) w ust. 2:

- w pkt 1, 3 i 4 wyrazy „kwoty pomocy” zastępuje się wyrazami „wypłaconej kwoty pomocy”;
- pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) pkt 3 – zwrotowi podlega 25% wypłaconej kwoty pomocy;”;
- uchyla się pkt 5,

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadku nieprzedłożenia w terminie dokumentów, o których mowa w § 23 ust. 5 lub w § 25, zwrotowi podlega 0,5% wypłaconej kwoty pomocy za nieprzedłożenie każdego z dokumentów określonych w tych przepisach.”;

- 17) w § 27 w ust. 3 wyrazy „10 punktów procentowych” zastępuje się wyrazami „30 punktów procentowych”;
- 18) załącznik nr 1 do rozporządzenia otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszego rozporządzenia;
- 19) w załączniku nr 2 do rozporządzenia w tabeli w części VII. Maszyny do uprawy gleby poz. 67 otrzymuje brzmienie:

67	Pługi dłutowe, kultywatory dłutowe, grubery	8
----	---	---

§ 2. 1. Do przyznawania pomocy finansowej na operacje typu „Premie dla młodych rolników” w ramach poddziałania „Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 w sprawach objętych postępowaniami wszczętymi i niezakończonymi decyzją ostateczną do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Do wypłaty i zwrotu pomocy finansowej na operacje typu „Premie dla młodych rolników” w ramach poddziałania „Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz

młodych rolników” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 w odniesieniu do osób, którym przyznano tę pomoc przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, stosuje się przepisy dotychczasowe, z wyłączeniem przepisów § 20 ust. 3 pkt 3 i ust. 4, § 23 ust. 1, § 24 ust. 4 pkt 2, § 25 zdanie drugie oraz § 26 ust. 3 rozporządzenia zmienianego w § 1, które stosuje się w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem.

3. Do osób nieposiadających kwalifikacji zawodowych w zakresie określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia zmienianego w § 1 w brzmieniu dotychczasowym:

- 1) którym przyznano pomoc finansową na operacje typu „Premie dla młodych rolników” w ramach poddziałania „Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia i
- 2) które zobowiązały się do uzupełnienia tych kwalifikacji w okresie 36 miesięcy od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu tej pomocy

– szczegółowy wykaz kierunków studiów, zawodów oraz tytułów kwalifikacyjnych, a także rodzaje dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji zawodowych określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia zmienianego w § 1 stosuje się w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

**MINISTER ROLNICTWA I ROZWOJU
WSI**

Za zgodność pod względem
prawnym, legislacyjnym i redakcyjnym

R. Mordas

Naczelnik Wydziału

Paweł Malaczek

Z-CA DYREKTORA DEPARTAMENTU
PRAWNO-LEGISLACYJNEGO

Mariusz Gorzowski

Dyrektor Departamentu
Prawno-Legislacyjnego

Grzegorz Wykowski

PODSEKRETARZ STANU
Zarudka
Ryszard Zarudzki

MINISTER
Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Krzysztof Jurgiel

Załącznik do rozporządzenia
Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
z dnia ..... 2018 r. (poz. ...)

SZCZEGÓŁOWY WYKAZ KIERUNKÓW STUDIÓW, ZAWODÓW ORAZ TYTUŁÓW
KWALIFIKACYJNYCH, A TAKŻE RODZAJE DOKUMENTÓW
POTWIERDZAJĄCYCH POSIADANIE KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

1. Kierunkami studiów pierwszego, drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich, których ukończenie uznaje się za posiadanie kwalifikacji zawodowych, są:

- 1) rolnictwo;
- 2) ogrodnictwo;
- 3) weterynaria – w przypadku gdy w gospodarstwie są prowadzone chów lub hodowla zwierząt;
- 4) technika rolnicza i leśna;
- 5) zootechnika.

W przypadku ukończenia studiów na kierunku innym niż wymienione w pkt 1–5 za kwalifikacje zawodowe przydatne do prowadzenia działalności rolniczej uznaje się kierunki studiów, w ramach których zakres kształcenia albo standardy kształcenia obejmują treści związane z działalnością rolniczą w wymiarze łącznym co najmniej 200 godzin lub co najmniej 30 punktów uzyskanych w ramach Europejskiego Systemu Transferu i Akumulacji Punktów (European Credit Transfer and Accumulation System).

2. Wykaz zawodów rolniczych na poziomie kwalifikacji technika:

- 1) technik rolnik;
- 2) technik ogrodnik;
- 3) technik architektury krajobrazu;
- 4) technik hodowca koni;
- 5) technik pszczelarz;
- 6) technik weterynarii – w przypadku gdy w gospodarstwie są prowadzone chów lub hodowla zwierząt;
- 7) technik agrobiznesu;
- 8) technik mechanizacji rolnictwa;
- 9) technik mechanizacji rolnictwa i agrotrotoniki;

10) technik turystyki wiejskiej.

3. Wykaz zawodów rolniczych nauczanych na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej lub branżowej szkoły I stopnia:

- 1) rolnik;
- 2) ogrodnik;
- 3) pszczelarz;
- 4) mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych.

4. Za studia podyplomowe w zakresie związanym z działalnością rolniczą uznaje się studia, których program obejmuje treści związane z działalnością rolniczą w wymiarze co najmniej 150 godzin.

5. Dokumentem potwierdzającym kwalifikacje zawodowe jest:

- 1) dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich, lub studiów wyższych magisterskich na kierunku wymienionym w ust. 1;
- 2) w zawodzie wymienionym w ust. 2:
  - a) świadectwo lub dyplom ukończenia szkoły z uzyskanym tytułem zawodowym albo dyplom uzyskania tytułu zawodowego lub dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe,
  - b) świadectwo ukończenia szkoły dającej wykształcenie średnie wraz ze świadectwami potwierdzającymi kwalifikacje w zawodzie, odpowiednio:
    - technik rolnik
      - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację R.3. Prowadzenie produkcji rolniczej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.16. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej, lub
      - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację RL.03. Prowadzenie produkcji rolniczej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację RL.16. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej,
    - technik ogrodnik
      - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację R.5. Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.18. Planowanie i organizacja prac ogrodniczych, lub

- łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację RL.05. Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację RL.18. Planowanie i organizacja prac ogrodniczych,
- technik architektury krajobrazu
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację R.21. Projektowanie, urządzanie i pielęgnacja roślinnych obiektów architektury krajobrazu oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.22. Organizacja prac związanych z budową oraz konserwacją obiektów małej architektury krajobrazu, lub
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację RL.21. Projektowanie, urządzanie i pielęgnacja roślinnych obiektów architektury krajobrazu oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację RL.22. Organizacja prac związanych z budową oraz konserwacją obiektów małej architektury krajobrazu,
- technik hodowca koni
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację R.19. Organizowanie chowu i hodowli koni oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.20. Szkolenie i użytkowanie koni, lub
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację RL.19. Organizacja chowu i hodowli koni lub RL.06. Jeździectwo i trening konia oraz RL. 20. Szkolenie i użytkowanie koni,
- technik pszczelarz
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację R.4. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.17. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej i pszczelarskiej, lub
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację RL.04. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację RL.17. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej i pszczelarskiej,
- technik weterynarii:
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację R.9. Prowadzenie chowu, hodowli i inseminacji zwierząt oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.10. Wykonywanie czynności pomocniczych z zakresu usług weterynaryjnych oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.11.

Wykonywanie czynności pomocniczych z zakresu realizacji zadań inspekcji weterynaryjnej lub

- - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację RL.10. Prowadzenie chowu i inseminacji zwierząt oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację RL.11. Wykonywanie czynności pomocniczych w zakresie usług weterynaryjnych oraz kontroli i nadzoru weterynaryjnego,
- technik agrobiznesu
  - - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację R.3. Prowadzenie produkcji rolniczej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.6. Organizacja i prowadzenie przedsiębiorstwa w agrobiznesie, lub
  - - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację RL. 03. Prowadzenie produkcji rolniczej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację RL.07. Organizacja i prowadzenie przedsiębiorstwa w agrobiznesie,
- technik mechanizacji rolnictwa – łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację M.1. Użytkowanie pojazdów, maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w rolnictwie oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację M.2. Obsługa techniczna oraz naprawa pojazdów, maszyn i urządzeń stosowanych w rolnictwie oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację M.43. Organizacja prac związanych z eksploatacją środków technicznych stosowanych w rolnictwie,
- technik mechanizacji rolnictwa i agrotechniki:
  - - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację M.1. Użytkowanie pojazdów, maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w rolnictwie oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację M.2. Obsługa techniczna oraz naprawa pojazdów, maszyn i urządzeń stosowanych w rolnictwie oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację M.46. Eksploatacja systemów mechatronicznych w rolnictwie, lub
  - - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację MG.03. Eksploatacja pojazdów, maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w rolnictwie i świadectwo potwierdzające kwalifikację MG.42. Eksploatacja systemów mechatronicznych w rolnictwie,
- technik turystyki wiejskiej

- łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację T.7. Prowadzenie działalności turystycznej na obszarach wiejskich i świadectwo potwierdzające kwalifikację T.8. Prowadzenie gospodarstwa agroturystycznego, lub
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację TG.08. Prowadzenie działalności turystycznej na obszarach wiejskich i świadectwo potwierdzające kwalifikację TG.09. Prowadzenie gospodarstwa agroturystycznego;
- 3) w zawodzie wymienionym w ust. 3:
- a) świadectwo ukończenia szkoły z uzyskanym tytułem wykwalifikowanego robotnika lub dyplom ukończenia szkoły z tytułem wykwalifikowanego robotnika albo dyplom uzyskania tytułu zawodowego lub dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe,
  - b) świadectwo ukończenia szkoły dającej wykształcenie co najmniej zasadnicze zawodowe lub zasadnicze branżowe wraz ze świadectwem (świadectwami) potwierdzającym kwalifikację w zawodzie wymienionym w ust. 3, odpowiednio:
    - rolnik – świadectwo potwierdzające kwalifikację R.3. Prowadzenie produkcji rolniczej lub RL.03. Prowadzenie produkcji rolniczej,
    - ogrodnik – świadectwo potwierdzające kwalifikację R.5. Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych lub RL.05. Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych,
    - pszczelarz – świadectwo potwierdzające kwalifikację R.4. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej lub RL.04. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej,
    - mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych:
      - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację M.1. Użytkowanie pojazdów, maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w rolnictwie oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację M.2. Obsługa techniczna oraz naprawa pojazdów, maszyn i urządzeń stosowanych w rolnictwie, lub
      - świadectwo potwierdzające kwalifikację MG.03. Eksploatacja pojazdów, maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w rolnictwie,
  - c) zaświadczenie wydane przez okręgową komisję egzaminacyjną o zdaniu egzaminu eksternistycznego z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej lub branżowej szkoły I

stopnia wraz ze świadectwami potwierdzającymi kwalifikacje wymienionymi w lit.

b;

4) w przypadku tytułu wykwalifikowanego robotnika lub tytułu mistrza albo tytułu zawodowego lub tytułu zawodowego mistrza – świadectwo z tytułem wykwalifikowanego robotnika lub dyplom z tytułem mistrza, uzyskane na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej oraz Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 12 października 1993 r. w sprawie zasad i warunków podnoszenia kwalifikacji zawodowych i wykształcenia ogólnego dorosłych (Dz. U. poz. 472) lub świadectwo uzyskania tytułu zawodowego lub dyplom uzyskania tytułu zawodowego mistrza na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 3 lutego 2006 r. w sprawie uzyskiwania i uzupełniania przez osoby dorosłe wiedzy ogólnej, umiejętności i kwalifikacji zawodowych w formach pozaszkolnych (Dz. U. poz. 216);

5) dyplom uzyskania stopnia naukowego doktora nauk rolniczych lub doktora nauk weterynaryjnych, lub świadectwo ukończenia studiów trzeciego stopnia (doktoranckich) w dziedzinie nauk rolniczych lub w dziedzinie nauk weterynaryjnych.

6. Dokumentem potwierdzającym ukończenie studiów podyplomowych jest świadectwo ich ukończenia.

7. Dokumentem potwierdzającym posiadanie wykształcenia:

1) wyższego – jest dyplom ukończenia studiów wyższych;

2) średniego – jest świadectwo ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej, umożliwiającej uzyskanie świadectwa dojrzałości;

3) zasadniczego zawodowego lub zasadniczego branżowego – jest świadectwo ukończenia szkoły zasadniczej lub zasadniczej szkoły zawodowej lub branżowej szkoły I stopnia lub zaświadczenie wydane przez okręgową komisję egzaminacyjną o zdaniu egzaminu eksternistycznego z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej lub branżowej szkoły I stopnia wraz ze świadectwami potwierdzającymi kwalifikacje w zawodach zgodnych z klasyfikacją zawodów szkolnictwa zawodowego, innych niż wymienione w ust. 3.

8. Dokumentem potwierdzającym staż pracy, o którym mowa w § 5 ust. 4 rozporządzenia

w:

1) pkt 1 – jest oświadczenie o okresie podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników lub dokument potwierdzający podleganie ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia

- działalności rolniczej w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA);
- 2) pkt 2 – jest świadectwo pracy wydane przez pracodawcę na podstawie przepisów prawa pracy obowiązujących w Rzeczypospolitej Polskiej lub w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA).

UZASADNIENIE

Zmiana rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 lipca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej na operacje typu „Premie dla młodych rolników” w ramach poddziałania „Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 982, z 2016 r. poz. 345 oraz z 2017 r., poz. 208 i 2107) ma na celu wprowadzenie zmian będących konsekwencją procedowanych zmian Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW 2014-2020), jak również konsultacji społecznych dotyczących przepisów w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej w ramach instrumentów PROW 2014-2020.

Zmiana proponowana w § 1 pkt 1 projektowanego rozporządzenia ma na celu wdrożenie zmiany PROW 2014-2020 polegającej na wydłużeniu maksymalnego terminu na złożenie wniosku o przyznanie premii dla młodych rolników, liczonego od dnia rozpoczęcia działalności w gospodarstwie, z 18 miesięcy do 24 miesięcy. Ww. zmiana wynika ze zmiany w art. 19 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005, wprowadzonej rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2393 z dnia 13 grudnia 2017 r., zgodnie z którą wniosek o przyznanie premii dla młodego rolnika powinien być złożony najpóźniej w ciągu 24 miesięcy po dacie rozpoczęcia działalności w gospodarstwie. Natomiast, zgodnie ze zmianą ujętą w § 1 pkt 4 lit. a projektowanego rozporządzenia, analogicznie do 24 miesięcy wydłużeniu ulega dopuszczalny okres, jaki może upłynąć od momentu podjęcia działalności rolniczej przez małżonka młodego rolnika do dnia złożenia przez młodego rolnika wniosku o pomoc.

Ponadto, zmiany proponowane w § 1 pkt 1, 2, 4 i 5 projektowanego rozporządzenia mają na celu umożliwienie przyznania pomocy finansowej osobom, które stały się właścicielami lub weszły w posiadanie nieruchomości rolnej o powierzchni o użytków rolnych co najmniej 1 ha wcześniej niż w okresie 24 miesięcy poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie pomocy w ramach „Premii dla młodych rolników”, ale faktycznie działalność rolniczą w gospodarstwie rozpoczęły po dniu nabycia czy wejścia w posiadanie nieruchomości rolnej (tj. w okresie 24 miesięcy przed dniem złożenia tego wniosku), a w okresie wcześniejszym natomiast, formalnie będąc właścicielami lub posiadaczami nieruchomości rolnej, nie dokonały żadnej z czynności świadczącej o prowadzeniu działalności rolniczej. W

okresie tym gospodarstwo mogło być prowadzone przez osobę trzecią, która m.in. występowała o płatności bezpośrednie lub o pomoc finansową dla rolników w ramach programów UE lub pomocy krajowej, figurowała w rejestrze zwierząt gospodarskich czy opłacała podatek dochodowy z tytułu prowadzenia działu specjalnego produkcji rolnej.

Proponowane podejście jest zgodne z utrwalającą się linią orzecniczą sądów administracyjnych w Polsce, zgodnie z którą samo bycie właścicielem czy posiadanie gospodarstwa nie wystarczy, aby można było uznać, iż ktoś faktycznie prowadzi gospodarstwo. Prowadzenie gospodarstwa wiąże się bowiem z rzeczywistym władaniem gospodarstwem, a nie posiadaniem tytułem prawnym do nieruchomości rolnej. Ww. orzecznictwo wskazuje również na konieczność zastąpienia terminu „rozpoczęcie urządzania gospodarstwa” pojęciem „rozpoczęcie działalności rolniczej w gospodarstwie”, ze względu na to, że w polskiej wersji językowej rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 pojęcie „urządzania gospodarstwa” nie występuje. Sądy administracyjne stoją na stanowisku, iż zgodnie z obowiązującymi w Polsce przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego, sprawy indywidualne dotyczące przyznania pomocy w ramach przedmiotowego typu operacji powinny być rozpatrywane m.in. w oparciu o dowody przedstawione przez stronę (wnioskodawcę), w tym przypadku m.in. dokumenty potwierdzające datę faktycznego rozpoczęcia działalności rolniczej.

Zmiana zaproponowana w § 1 pkt 3 lit. a projektowanego rozporządzenia polega na usunięciu z listy obligatoryjnych elementów biznesplanu informacji o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 19 ust. 4 akapit drugi rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013, dotyczących definicji „rolnika aktywnego zawodowo”. Zmiana jest konsekwencją wejścia w życie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2393 z dnia 13 grudnia 2017 r. zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 1305/2013 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), (UE) nr 1306/2013 w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania, (UE) nr 1307/2013 ustanawiające przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej, (UE) nr 1308/2013 ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz (UE) nr 652/2014 ustanawiające przepisy w zakresie zarządzania wydatkami odnoszącymi się do łańcucha żywnościowego, zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt oraz dotyczącymi zdrowia roślin i materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin (Dz. Urz. UE L 350 z 29.12.2017, str. 15). Zgodnie z ww. przepisami Polska

zdecydowała o niestosowaniu przepisu art. 9 ust. 2 rozporządzenia nr 1307/2013, dotyczącego rolnika aktywnego zawodowo. Decyzja ta znalazła odzwierciedlenie w ustawie z dnia 10 stycznia 2018 r. *o zmianie ustawy o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego oraz niektórych innych ustaw*. A zatem, usunięcie wymogu w zakresie „rolnika aktywnego zawodowo” w „Premiach dla młodych rolników” jest konsekwencją decyzji podjętej w kwestii „rolnika aktywnego zawodowo” w ramach I filaru Wspólnej Polityki Rolnej.

Zmiana zaproponowana w § 1 pkt 3 lit. c projektowanego rozporządzenia ma na celu doprecyzowanie przepisu dotyczącego dodatkowych elementów biznesplanu, a konkretnie planowanego udziału w zorganizowanych formach współpracy producentów rolnych, poprzez wskazanie konkretnych podmiotów (grupy producentów rolnych, organizacje producentów oraz organizacje producentów owoców i warzyw) oraz przepisów, w oparciu o które te podmioty działają. Zmiana została zaproponowana na wniosek ARiMR – agencji płatniczej w przypadku operacji typu „Premie dla młodych rolników”.

Zmiana zaproponowana w § 1 pkt 3 lit. d projektowanego rozporządzenia to po pierwsze doprecyzowanie przepisu dotyczącego inwestycji budowlanej poprzez wprowadzenie definicji takiej inwestycji. Zgodnie z propozycją byłaby to inwestycja polegająca na budowie, przebudowie, remoncie budynków lub budowli wykorzystywanych do produkcji rolnej. Ponadto postanowiono dookreślić, iż w ramach przewidzianych w biznesplanie inwestycji w środki trwałe mogą zostać uwzględnione wyłącznie inwestycje, które nie zostały rozpoczęte przed dniem złożenia wniosku o przyznanie pomocy. Proponowana zmiana ma na celu wykluczenie ze wsparcia inwestycji, które były realizowane przed dniem wystąpienia o przyznanie pomocy.

Zmiana zaproponowana w § 1 pkt 3 lit. e projektowanego rozporządzenia polega na usunięciu przepisu odnoszącego się do zakazu finansowania inwestycji realizowanych w ramach „Premii dla młodych rolników” z innych środków publicznych. Usuwany zakaz, zgodnie ze stanowiskiem Komisji Europejskiej, nie dotyczy przypadku łączenia wsparcia inwestycyjnego ze wsparciem o charakterze premii (ryczałtu), a więc nie ma zastosowania w ramach niniejszego instrumentu wsparcia. Ze zmianą tą koresponduje zmiana ujęta w § 1 pkt 13 lit. c projektowanego rozporządzenia, na mocy której usuwa się wymóg składania przez beneficjenta, wraz z wnioskiem o płatność drugiej raty pomocy, oświadczenia o niefinansowaniu inwestycji z innych środków publicznych.

Zmiana proponowana w § 1 pkt 4 lit. b projektowanego rozporządzenia ma na celu doprecyzowanie, że brak możliwości przyznania pomocy młodemu rolnikowi w przypadku gdy przyznano ją jego małżonkowi jest niezależny od małżeńskiego ustroju majątkowego, a więc

dotyczy również sytuacji, w której małżonkowie mają ustanowioną rozdzielność majątkową.

Zmiany zaproponowane w § 1 pkt 6 lit. a tiret pierwsze projektowanego rozporządzenia mają charakter porządkowy i polegają na aktualizacji w § 15 obecnego rozporządzenia odesłania do odpowiedniego przepisu rozporządzenia, w którym jest mowa o działach specjalnych produkcji rolnej (§ 2 ust. 1 pkt 2 lit. c obowiązującego rozporządzenia zamiast uchylonego wcześniejszą nowelizacją § 3 ust. 3 pkt 3).

W § 1 pkt 6 lit. a tiret drugie projektowanego rozporządzenia proponuje się zmianę przepisu § 15 ust. 1 obowiązującego rozporządzenia, polegającą na usunięciu z listy obligatoryjnych załączników do wniosku o przyznanie pomocy kopii dokumentu tożsamości osoby przekazującej młodemu rolnikowi gospodarstwo rolne. Zmiana ta wynika z dotychczasowych trudności w uzyskaniu przez wnioskodawców dowodów osobistych od osób przekazujących im gospodarstwo, które niejednokrotnie czują obawę lub niechęć przed udostępnieniem tego dokumentu osobom trzecim. Dopóki dokument ten wymieniony jest wśród obowiązkowych załączników do wniosku, niedostarczenie go jest równoznaczne z nieusunięciem braków formalnych we wniosku, a więc skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpoznania, stosownie do art. 64 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego. Ustalenie liczby punktów przyznawanych za kryterium wyboru, jakim jest różnica wieku między przekazującym gospodarstwo a młodą rolnikiem, będzie następowało na podstawie oświadczenia wnioskodawcy zawartego we wniosku, informacji z dokumentu potwierdzającego tytuł prawny do gospodarstwa bądź z dobrowolnie przedłożonej kopii dowodu osobistego osoby przekazującej gospodarstwo.

Zmiana zaproponowana w § 1 pkt 6 lit. a tiret trzecie polega na dodaniu do listy wymaganych załączników do wniosku kosztorysu, w przypadku gdy biznesplan przewiduje realizację inwestycji budowlanej. Dokument ten ułatwi ARiMR weryfikację spełnienia warunków zawartych w przepisie § 6 ust. 6 pkt 1 lit. c i pkt 2 lit. a obowiązującego rozporządzenia, tj. sprawdzenie, czy istnieje zgodność szacunkowych wartości planowanych inwestycji z cenami rynkowymi, a także czy szacunkowa wartość przewidzianych inwestycji w środki trwale opiewa na co najmniej 70% kwoty pomocy.

W § 1 pkt 6 lit. b wprowadza się ułatwienie dla wnioskodawców w postaci dopuszczenia możliwości złożenia dokumentów w formie kopii potwierdzonych za zgodność z oryginałem również przez pełnomocnika będącego radcą prawnym lub adwokatem. Analogiczne zmiany proponowane są w § 1 pkt 11 lit. b oraz pkt 13 lit. e projektowanego rozporządzenia.

Zmiany zaproponowane w pkt 7 projektowanego rozporządzenia mają na celu modyfikację systemu wyboru operacji w ramach „Premii dla młodych rolników”. Zmiany

zostały wprowadzone na wniosek ARiMR oraz podmiotów, które brały udział w konsultacjach publicznych rozporządzenia, jak również w wyniku uwzględnienia doświadczeń wynikających z dotychczasowego wdrażania przedmiotowego instrumentu wsparcia oraz z założeń raportu końcowego nt. *Ewaluacja bieżąca kryteriów wyboru projektów PROW 2014-2020*. Aby system wyboru operacji był mniej skomplikowany, a tym samym bardziej przejrzysty, proponuje się zredukowanie listy kryteriów wyboru i pozostawienie jedynie tych kryteriów, które w najlepszy sposób przyczyniają się do realizacji celów przedmiotowego instrumentu wsparcia oraz celów przekrojowych rozwoju obszarów wiejskich. Proponowany obecnie system wyboru operacji będzie w mniejszym stopniu oparty na deklaracjach wnioskodawcy odnośnie działań planowanych w przyszłości, a w większym – na konkretnych kryteriach, możliwych do zweryfikowania na etapie przyznawania pomocy, co jest bardzo istotne ze względu na określony w przepisach obowiązującego rozporządzenia system sankcji finansowych. W przypadku braku realizacji zobowiązania, z tytułu którego wnioskodawcy przyznane zostały punkty, beneficjent zwraca bowiem odpowiednią część pomocy, przy czym w sytuacji gdyby po odjęciu punktów, które wobec niezrealizowania zobowiązania są punktami przyznanymi nienależnie, okazało się, że beneficjentowi w ogóle nie przysługiwałaby pomoc, zwrotowi podlega całość otrzymanego wsparcia.

W odniesieniu do obowiązującego kryterium wyboru, jakim jest powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie wskazanym w biznesplanie, proponuje się zmianę sposobu obliczania punktów. Liczba przyznawanych punktów uzależniona będzie nie – tak jak dotychczas - od nominalnej (podanej w ha), lecz od realnej (procentowej) różnicy pomiędzy powierzchnią gospodarstwa wnioskodawcy a średnią powierzchnią gruntów rolnych w gospodarstwie odpowiednio w województwie bądź w kraju. Taki sposób wyliczenia punktów wydaje się być bardziej sprawiedliwy, ponieważ odzwierciedla regionalne zróżnicowanie w wielkości gospodarstw w Polsce.

Konsekwencją powyższej zmiany w zakresie kryteriów wyboru operacji są porządkowe modyfikacje zaproponowane w § 1 pkt 13 lit.d tiret drugie, pkt 14 lit. c tiret drugie i lit. d oraz pkt 16 lit. b tiret trzecie projektowanego rozporządzenia, polegające na zmianie bądź usunięciu odesłań do obecnego § 16 w zakresie kryteriów wyboru, z których się rezygnuje.

Zmiana zaproponowana § 1 pkt 8 projektowanego rozporządzenia w zakresie przepisu § 17 ust. 1 zdanie drugie obowiązującego rozporządzenia polega na wydłużeniu okresu, po upływie którego dokonanie zmian we wniosku lub jego załącznikach nie wpływa na kolejność przysługiwania pomocy oraz liczbę punktów (z wyłączeniem przypadku gdy zmiana taka powoduje zmniejszenie liczby punktów).

Zmiana ta jest korzystna z punktu widzenia wnioskodawców działania, ponieważ umożliwia uzyskanie punktów za dane kryterium wyboru pomimo późniejszego niż na etapie składania wniosku o pomoc dostarczenia dokumentów potwierdzających spełnienie tego kryterium (np. dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe).

Zmiana zaproponowana § 1 pkt 8 projektowanego rozporządzenia w zakresie przepisu § 17 ust. 2 obowiązującego rozporządzenia związana jest z obniżeniem z 12 pkt do 8 pkt minimalnej liczby punktów przyznawanych na podstawie kryteriów wyboru, którą wnioskodawca musi otrzymać, aby uzyskać pomoc finansową. Zmiana ta jest konieczna z uwagi na rezygnację z części kryteriów wyboru, za które można było uzyskać punkty. Konsekwencją obniżenia progu punktowego jest wprowadzenie porządkowej zmiany w § 18 ust. 1 obowiązującego rozporządzenia, wprowadzanej w § 1 pkt 9 projektowanego rozporządzenia.

Zmiany zaproponowane w § 1 pkt 10 mają charakter porządkowy. Modyfikacja ujęta w lit. a polega na przeniesieniu jednego z warunków, z zastrzeżeniem dopełnienia których wydawana jest decyzja o przyznaniu pomocy, tj. warunku rozpoczęcia realizacji biznesplanu, do enumeratywnie wymienionych warunków, które mogą być spełnione już w dniu wydania tej decyzji, jako że biznesplan można zacząć realizować już po dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy. Natomiast modyfikacja ujęta w lit. b wiąże się ze zmianą numeracji kryteriów wyboru w obecnym § 16 i polega na aktualizacji w § 19 ust. 5 pkt 1 obowiązującego rozporządzenia odesłania do odpowiedniego przepisu, w którym jest mowa o inwestycji budowlanej związanej z działalnością rolniczą.

Zmiana zaproponowana w § 1 pkt 11 lit. a projektowanego rozporządzenia umożliwia osobom, które prowadzą księgi rachunkowe w ramach Polskiego FADN, przedłożenie wraz z wnioskiem o płatność – jako dokumentu potwierdzającego spełnienie warunku prowadzenia ewidencji przychodów i rozchodów w gospodarstwie - zaświadczenia wydanego przez właściwy ośrodek doradztwa rolniczego o prowadzeniu ewidencji w takiej formie, bez konieczności dostarczania kopii stron z ewidencji FADN.

W § 1 pkt 12 projektowanego rozporządzenia, z przyczyn opisanych w uzasadnieniu zmiany wprowadzanej w § 1 pkt 3 lit. a niniejszego projektu, proponuje się w § 22 obowiązującego rozporządzenia usunięcie z listy zobowiązań, które beneficjent powinien spełniać do dnia upływu 5 lat od wypłaty pierwszej raty pomocy, wymagań, o których mowa w art. 19 ust. 4 akapit drugi rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013, tj. dotyczących definicji „rolnika aktywnego zawodowo” (pkt 2), a ponadto zobowiązania do kontynuacji prowadzenia działań, z tytułu których przyznano beneficjentowi

punkty na podstawie kryteriów wyboru (pkt 8). Konsekwencją tej zmiany są porządkowe modyfikacje zaproponowane w § 1 pkt 13 lit. b i lit. d tiret pierwsze, pkt 14 lit. a i lit. c tiret pierwsze, pkt 15 oraz pkt 16 lit. a i lit. b tiret drugie projektowanego rozporządzenia, polegające na usunięciu odesłań do uchylanych przepisów.

Zmiana zaproponowana § 1 pkt 13 lit. a projektowanego rozporządzenia polega na dodaniu przepisu, zgodnie z którym wniosek o płatność składa się najpóźniej do dnia 31 sierpnia 2023 r. Przepis został dodany w związku z koniecznością rozliczenia Programu do końca 2023 r., zgodnie z zasadą n+3.

W § 1 pkt 14 lit. b projektowanego rozporządzenia, poza zmianą porządkową wynikającą z modyfikacji przepisów dotyczących systemu wyboru operacji, proponuje się uproszczenie systemu sankcji nakładanych na beneficjentów z powodu niezrealizowania niektórych działań ujętych w biznesplanie (udział zbóż w strukturze zasiewów, przygotowywanie i stosowanie planu nawozowego, udział w szkoleniach, korzystanie z usług doradczych, udział w grupie producentów rolnych lub w organizacji producentów, przygotowanie do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie, przetwarzanie produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie, uczestnictwo w unijnym lub krajowym systemie jakości). Konsekwencją niewywiązania się z powyższych zobowiązań, stanowiących element biznesplanu, byłaby zatem wyłącznie odmowa wypłaty drugiej raty pomocy, bez konieczności zwrotu określonej części kwoty wypłaconej już pierwszej raty pomocy. Dodatkowo, w § 1 pkt 14 lit. b projektu rozporządzenia proponuje się doprecyzowanie przepisu wskazując, iż w przypadku niezrealizowania przewidzianych w biznesplanie inwestycji w środki trwałe zwrotowi podlega procent kwoty pomocy równy udziałowi szacunkowych kosztów niezrealizowanych inwestycji w środki trwałe w kwocie pomocy.

Analogiczną zmianę proponuje się w § 1 pkt 15 oraz pkt 16 lit. b tiret trzecie projektowanego rozporządzenia. Wynika ona z uproszczenia nie tylko systemu wyboru operacji, ale również systemu sankcji finansowych z tytułu niezrealizowania określonych zobowiązań. Projektowana zmiana polega na usunięciu sankcji finansowych z tytułu nieutrzymania powyższych zobowiązań do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy.

Zmiana ujęta w § 1 pkt 16 lit. a polega na doprecyzowaniu obowiązującego przepisu § 26 ust. 1. Obecne brzmienie tego przepisu w sposób niezamierzony ogranicza bowiem możliwość zastosowania sankcji za niespełnianie pewnych zobowiązań, które beneficjent zobligowany był realizować do dnia upływu 5 lat od wypłaty pomocy (np. prowadzić jako

kierujący działalność rolniczą w gospodarstwie wskazanym w biznesplanie, utrzymywać osiągnięty wzrost wielkości ekonomicznej gospodarstwa, prowadzić ewidencję przychodów i rozchodów w gospodarstwie), wyłącznie do beneficjentów, którzy otrzymali drugą ratę pomocy. Zgodnie z literalną wykładnią tego przepisu osoba, której odmówiono wypłaty drugiej raty pomocy (z powodu niespełnienia któregoś z warunków tej wypłaty), nie podlega już żadnym dalszym sankcjom, a zatem nie musi realizować żadnego z nałożonych na nią pięcioletnich zobowiązań.

Zmiany zaproponowane w § 1 pkt 16 lit. b tiret pierwsze i drugie oraz w lit. c polegają na doprecyzowaniu, że sankcje za niespełnienie określonych warunków nalicza się procentowo od kwoty wypłaconej pomocy, a nie od łącznej kwoty pomocy (100 tys. zł). Jest to niezwykle istotne w przypadku osób, które otrzymały tylko pierwszą ratę pomocy (80 000 tys. zł), natomiast odmówiono im wypłaty drugiej raty.

Dodatkowo w § 1 pkt 16 lit. c ujęto zmianę polegającą na obniżeniu, z 2% do 0,5% wypłaconej kwoty pomocy, sankcji za nieterminowe dostarczenie dokumentów, o których mowa w § 23 ust. 5 i § 25 obowiązującego rozporządzenia, tj. dokumentu potwierdzającego uzupełnienie wykształcenia czy też informacji o realizacji warunków dotyczących m.in. prowadzenia jako kierujący działalności rolniczej w gospodarstwie wskazanym w biznesplanie, utrzymania osiągniętego przynajmniej 10% wzrostu wielkości ekonomicznej gospodarstwa czy też prowadzenia ewidencji przychodów i rozchodów. Dotychczasowa sankcja wydaje się być zbyt dotkliwa i niewspółmierna do uchybienia beneficjenta, jakim jest niedostarczenie na czas danego dokumentu w sytuacji gdyby warunek, którego spełnienie dokument ten potwierdza, został zrealizowany w wymaganym terminie.

W § 1 pkt 17 wprowadza się zmianę polegającą na podniesieniu z 10 do 30 punktów procentowych dopuszczalnego progu zmian w zakresie skali produkcji roślinnej lub zwierzęcej, poniżej którego nie jest wymagana zgoda ARiMR na zmianę biznesplanu. Zmiana ta ma na celu zapewnienie beneficjentom większej elastyczności w planowaniu struktury produkcji w gospodarstwie, jak również ograniczenie przypadków występowania o zgodę ARiMR na dokonanie zmian w biznesplanie w związku z niewielkimi zmianami w strukturze produkcji.

W § 1 pkt 18 projektowanego rozporządzenia proponuje się zmiany w załączniku nr 1 do obowiązującego rozporządzenia, zawierającym szczegółowy wykaz studiów, zawodów oraz tytułów kwalifikacyjnych oraz określającym rodzaje dokumentów potwierdzających posiadanie rolniczych kwalifikacji zawodowych. Modyfikacje ww. załącznika polegają m.in. na uwzględnieniu nowego poziomu wykształcenia, tj. *wykształcenia zasadniczego branżowego*, a także nowego typu szkoły, tj. *branżowej szkoły I stopnia* (powstałej w miejsce

dotychczasowej zasadniczej szkoły zawodowej, funkcjonującej do końca roku szkolnego 2019/2020), wprowadzonych ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r.- *Prawo oświatowe* (Dz. U. z 2017 r. poz. 59, z późn. zm.). Ponadto, proponuje się dodanie do obecnego załącznika nr 1 nazwy nowego zawodu „*technik mechanizacji rolnictwa i agrotechniki*”, wprowadzonego rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 listopada 2015 r. *zmieniającym rozporządzenie w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego* (Dz. U. z 2015 r. poz. 1873), którego kształcenie rozpoczęło się od roku szkolnego 2016/2017. W załączniku nr 1 zaproponowano także zmianę polegającą na zastąpieniu zaświadczenia z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) o okresie podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników – oświadczeniem o okresie podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników. Proponowana zmiana wynika z możliwości weryfikacji stażu pracy w rolnictwie w systemie KRUS, do którego ARiMR jako agencja płatnicza ma dostęp. Pozostałe zaproponowane w pkt 18 modyfikacje załącznika nr 1 polegają na uwzględnieniu zmian nazw oraz oznaczeń kwalifikacji, wprowadzonych rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. *w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach* (Dz. U. z 2017 r. poz. 860).

W § 1 pkt 19 proponuje się doprecyzowanie poz. 67 w załączniku nr 2 do obowiązującego rozporządzenia, poprzez wskazanie, iż wyłącznie pługi dłutowe (a nie wszystkie rodzaje pługów) uznaje się za inwestycje służące ochronie środowiska lub zapobieganiu zmian klimatu. Proponowana zmiana wynika z doświadczeń we wdrażaniu tego instrumentu wsparcia i konieczności doprecyzowania przepisu, który powodował wątpliwości i pytania ze strony osób zainteresowanych ubieganiem się o pomoc.

W § 2 projektu rozporządzenia proponuje się, aby do przyznawania pomocy finansowej w sprawach objętych postępowaniami wszczętymi i niezakończonymi decyzją ostateczną do dnia wejścia w życie niniejszego projektowanego rozporządzenia, stosowane były przepisy dotychczasowe. Ponadto proponuje się, aby w stosunku do osób, którym przyznano pomoc przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, do wypłaty i zwrotu pomocy finansowej również stosowane były przepisy dotychczasowe, z wyłączeniem przepisów § 20 ust. 3 pkt 3 i ust. 4, § 23 ust. 1, § 24 ust. 4 pkt 2, § 25 zdanie drugie oraz § 26 ust. 3 obowiązującego rozporządzenia, które proponuje się stosować się w brzmieniu nadanym niniejszym projektowanym rozporządzeniem. W odniesieniu do osób, którym przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia przyznano pomoc finansową, zobowiązując je do uzupełnienia kwalifikacji zawodowych w okresie trzech lat od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy, proponuje się stosować przepisy załącznika nr 1 do rozporządzenia,

zawierającego szczegółowy wykaz kierunków studiów, zawodów oraz tytułów kwalifikacyjnych, a także określającego rodzaje dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji zawodowych, w brzmieniu nadanym niniejszym projektowanym rozporządzeniem.

Istotnym jest, aby przepisy zmienianego rozporządzenia weszły w życie jak najszybciej, gdyż zgodnie z harmonogramem naboru wniosków o przyznanie pomocy w ramach „Premii dla młodych rolników”, najbliższy nabór wniosków o przyznanie pomocy mógłby się odbyć w maju 2018 r. Osoby zainteresowane uzyskaniem pomocy w ramach „Premii dla młodych rolników” oczekują na wdrożenie przedstawionych powyżej zmian, w szczególności dotyczących wydłużenia maksymalnego terminu na złożenie wniosku o przyznanie premii dla młodych rolników, umożliwienia określania faktycznego dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej, jak również zmniejszenia minimalnej liczby punktów, od której przysługuje pomoc.

Dlatego proponuje się, aby nowelizowane rozporządzenie weszło w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Dzięki jak najszybszemu wejściu w życie projektowanego rozporządzenia wnioskodawcy będą mogli nie tylko ubiegać się o wsparcie na bardziej korzystnych zasadach już w ramach najbliższego naboru wniosków o przyznanie pomocy, lecz również z odpowiednim wyprzedzeniem przed rozpoczęciem tego naboru zapoznać się szczegółowo z nowo wprowadzanymi zasadami, tak aby móc solidnie przygotować niezbędne dokumenty aplikacyjne. Za wejściem w życie rozporządzenia z dniem następującym po dniu ogłoszenia przemawia zatem ważny interes państwa, który w demokratycznym państwie prawa przejawia się m.in. poprzez ważny interes jego obywateli.

Wprowadzenie projektowanych przepisów będzie miało wpływ na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych przedsiębiorców ze względu na zmiany szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej, które są konieczne lub korzystne dla wnioskodawców/beneficjentów „Premii dla młodych rolników”, z uwagi na argumenty przedstawione powyżej w uzasadnieniu. Zgodnie z art. 19 ust. 4 akapit trzeci zdanie trzecie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005, wsparcie jest ograniczone do gospodarstw rolnych spełniających definicję mikroprzedsiębiorstw oraz małych przedsiębiorstw.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia ma na celu wdrożenie przepisów Unii Europejskiej, w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia wraz z wszelkimi dokumentami dotyczącymi prac nad tym projektem został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. poz. 1414, z późn. zm.) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt rozporządzenia został ujęty w Wykazie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Opracowano w Departamencie
Rozwoju Obszarów Wiejskich:

DYREKTOR
DEPARTAMENTU ROZWOJU
OBSZARÓW WIEJSKICH

dr inż. Dariusz Nieć

Akceptował:

PODSEKRETARZ STANU

Zarudzki

Ryszard Zarudzki

*RP
uups*

Nazwa projektu
Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej na operacje typu „Premie dla młodych rolników” w ramach poddziałania „Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020

Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu
Ryszard Zarudzki – Podsekretarz Stanu

Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu
Magdalena Matejkowska – Naczelnik Wydziału Rozwoju Gospodarstw w Departamencie Rozwoju Obszarów Wiejskich MRiRW (22 623 25 27)

Data sporządzenia

10.04.2018 r.

Źródło:

Upoważnienie ustawowe

Nr w wykazie prac legislacyjnych
Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Najważniejsze rozwiązywane problemy:

1. Rozbieżność między rozwiązaniami określonymi w obowiązującym rozporządzeniu a utrwalającą się linią orzecniczą sądów administracyjnych w Polsce w zakresie ustalania daty rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwie.
2. Brak możliwości przyznawania pomocy finansowej osobom, które stały się właścicielami lub weszły w posiadanie nieruchomości rolnej o powierzchni o użytków rolnych co najmniej 1 ha dawniej niż w wymaganym okresie, ale faktycznie działalność rolniczą w gospodarstwie rozpoczęły w wymaganym okresie.
3. Zbyt krótki okres urzędowania gospodarstwa, począwszy od dnia nabycia lub wejścia w posiadanie

nieruchomości rolnej o powierzchni o użytków rolnych co najmniej 1 ha (18 miesięcy).

4. Nadmiernie rozbudowany system wyboru operacji/ System wyboru operacji oparty w zbyt dużym stopniu na deklaracjach beneficjenta./ Zbyt duże wagi punktowe przypisane kryteriom wyboru operacji opartym na deklaracjach beneficjenta.
5. Zbyt wysokie, trudne do osiągnięcia przez wnioskodawców minimum punktowe, od którego można przyznać pomoc (12 pkt).
6. Zbyt krótki termin na dokonanie zmian we wniosku lub jego załącznikach, mających pozytywny wpływ na kolejność przysługiwania pomocy oraz liczbę punktów (20 dni od zakończenia naboru).
7. Zbyt długi okres utrzymania niektórych zobowiązań beneficjenta (wynikających z przyznanych w ramach systemu wyboru operacji punktów).
8. Zbyt wysokie sankcje za nieterminowe dostarczenie do ARiMR dokumentów potwierdzających spełnienie zobowiązań beneficjentów (2% kwoty pomocy, tj. 2 000 zł).

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

1. Odejście od koncepcji „urządzania gospodarstwa” i zastąpienie tego pojęcia terminem „rozpoczęcie prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwie” oraz wprowadzenie możliwości ustalenia późniejszej daty rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej niż nabycie czy wejście w posiadanie nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych co najmniej 1 ha.
2. Umożliwienie przyznania pomocy finansowej osobom, które stały się właścicielami lub weszły w posiadanie nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych co najmniej 1 ha wcześniej niż w okresie 24 miesięcy poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie pomocy w ramach „Premii dla młodych rolników”, ale faktycznie działalność rolniczą w gospodarstwie rozpoczęły po dniu nabycia czy wejścia w posiadanie nieruchomości rolnej (tj. w okresie 24 miesięcy przed dniem złożenia tego wniosku).
3. Wydłużenie okresu „urządzania” gospodarstwa z 18 do 24 miesięcy.
4. Uproszczenie systemu wyboru operacji poprzez zmniejszenie liczby kryteriów./ Rezygnacja lub zmniejszenie wag punktowych przypisanych kryteriom wyboru operacji opartych na deklaracjach beneficjenta.
5. Obniżenie z 12 pkt do 10 pkt minimalnej liczby punktów przyznawanych na podstawie kryteriów wyboru, którą wnioskodawca musi otrzymać, aby uzyskać pomoc finansową.
6. Wydłużenie z 20 do 150 dni terminu, po upływie którego dokonanie zmian we wniosku lub jego załącznikach nie wpływa pozytywnie na kolejność przysługiwania pomocy oraz liczbę punktów.
7. Skrócenie okresu utrzymania zobowiązań beneficjenta wynikających z przyznanych w ramach systemu wyboru operacji punktów, z 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy do 3 (lub 4) lat od dnia wypłaty

pierwszej raty pomocy.

8. Obniżenie, z 2% do 0,5% kwoty pomocy, sankcji za nieterminowe dostarczenie dokumentów potwierdzających spełnienie zobowiązań beneficjentów.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie badano.

4. Podmioty, na które oddziałuje rozporządzenie

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
<p>Beneficjenci „Premii dla młodych rolników” PROW 2014-2020; potencjalni wnioskodawcy, zainteresowani uzyskaniem premii dla młodych rolników w ramach przewidywanych naborów wniosków o przyznanie pomocy (młodzi rolnicy – osoby do 40 roku życia, posiadający odpowiednie kwalifikacje zawodowe i po raz pierwszy rozpoczynające prowadzenie gospodarstwa rolnego jako jedyny kierujący gospodarstwem, które w okresie 24 miesięcy przed dniem złożenia wniosku o przyznanie pomocy rozpoczęły prowadzenie działalności rolniczej w gospodarstwie).</p>	<p>beneficjenci oraz potencjalni beneficjenci „Premii dla młodych rolników” (9 514 wg stanu na dzień 8.04.2018; 28 715 do 2023 r.); potencjalni wnioskodawcy - zgodnie z danymi ARiMR liczba wnioskodawców sukcesywnie wzrasta (od 3 313 w roku 2015 i 3 590 w roku 2016 do 4 905 w roku 2017; dzięki proponowanym zmianom, w kolejnych naborach</p>	<p>Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa</p>	<p>Zmiany z zakresu kryteriów dostępu, wyboru oraz procedury weryfikacji wniosków o przyznanie pomocy umożliwią większej liczbie wnioskodawców uzyskanie premii dla młodych rolników. Inne zmiany, np. skrócenie okresu utrzymania niektórych zobowiązań czy obniżenie sankcji z tytułu nieprzedłożenia w terminie dokumentów potwierdzających realizację zobowiązań, dotyczą beneficjentów</p>

	przewidywany jest dalszy wzrost liczby wnioskodawców	„Premii dla młodych rolników”.
--	--	--------------------------------

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Zgodnie z Regulaminem pracy Rady Ministrów projekt rozporządzenia zostanie przekazany do konsultacji publicznych i uzgodniony z następującymi organizacjami społecznymi:

- 1) Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych,
- 2) Sekretariatem Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”,
- 3) Niezależnym Samorządnym Związkiem Zawodowym Rolników Indywidualnych „Solidarność”,
- 4) Związkiem Zawodowym Rolników Rzeczypospolitej „SOLIDARNI”,
- 5) Związkiem Zawodowym Pracowników Rolnictwa w Rzeczypospolitej Polskiej,
- 6) Związkiem Zawodowym Rolników „Ojczyzna”,
- 7) Związkiem Zawodowym Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „REGIONY”,
- 8) Krajowym Związkiem Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych,
- 9) Federacją Związków Pracodawców - Dzierżawców i Właścicieli Rolnych,
- 10) Związkiem Młodzieży Wiejskiej,
- 11) Związkiem Zawodowym Centrum Narodowe Młodych Rolników,
- 12) Federacją Branżowych Związków Producentów Rolnych,
- 13) Krajową Radą Izb Rolniczych,
- 14) Krajową Izbą Gospodarczą, Komitetem Rolnictwa i Obrotu Rolnego,
- 15) Związkiem Zawodowym Rolnictwa „Samoobrona”,
- 16) Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych,
- 17) Forum Związków Zawodowych,
- 18) Konfederacją Lewiatan,
- 19) Pracodawcami Rzeczypospolitej Polskiej,
- 20) Związkiem Rzemiosła Polskiego,
- 21) Business Centre Club,
- 22) Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich,
- 23) Związkiem Zawodowym Wsi i Rolnictwa „Solidarność Wiejska”,
- 24) Krajową Radą Spółdzielczą,
- 25) Krajowym Związkiem Rewizyjnym Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych,
- 26) Polską Izbą Technologii i Wyrobów Naturalnych,
- 27) Związkiem Zawodowym Rolników Ekologicznych św. Franciszka z Asyżu.
- 28) Krajowym Związkiem Grup Producentów Rolnych – Izba Gospodarcza,
- 29) Krajową Federacją Producentów Zbóż
- 30) Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa,
- 31) Krajowym Zrzeszeniem Producentów Rzepaku i Roślin Białkowych,
- 32) Polskim Związkiem Producentów Roślin Zbożowych,
- 33) Polskim Stowarzyszeniem Rolnictwa Zrównoważonego „ASAP”,
- 34) Radą Dialogu Społecznego w Rolnictwie,

- 35) Związkiem Przedsiębiorców i Pracodawców,
- 36) Polskim Związkiem Zawodowym Rolników,
- 37) Stowarzyszeniem Naukowo-Technicznym Inżynierów i Techników Rolnictwa,
- 38) Krajowym Związkiem Plantatorów Buraka Cukrowego.

Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony w BIP MRiRW oraz RCL.

Jednak ze względu na potrzebę pilnej nowelizacji rozporządzenia, w celu ułatwienia przedstawienia stanowiska przez ww. podmioty, konsultacje będą miały charakter pisemny.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ..... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania

Wdrożenie przepisów niniejszego rozporządzenia nie wymaga dodatkowych nakładów finansowych.

Budżet na realizację operacji typu „Premie dla młodych rolników” wynosi 717 997 734 euro środków publicznych ogółem (w tym 456 849 802 euro środków EFRROW). Płatności w ramach ww. typu operacji finansowane będą ze środków corocznie planowanych w ustawach budżetowych na realizację Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowana regulacja nie ma wpływu na sektor finansów publicznych, a tym samym nie spowoduje zmniejszenia dochodów lub zwiększenia wydatków budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego bądź pozostałych jednostek sektora finansów.
--	---

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
Czas w latach od wejścia w życie zmian								
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ..... r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Projektowane rozporządzenie dotyczy sektora mikro- i małych przedsiębiorstw. Zgodnie z rozporządzeniem nr 1305/2013, wsparcie jest ograniczone do gospodarstw rolnych spełniających definicję mikroprzedsiębiorstw oraz małych przedsiębiorstw. Projektowane zmiany w zakresie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej (kryteria dostępu, kryteria wyboru, procedury, zobowiązania oraz sankcje z tytułu niespełnienia zobowiązań) są korzystne dla wnioskodawców/beneficjentów „Premii dla młodych rolników”. Tak więc projektowane zmiany przyczynią się do wzrostu konkurencyjności gospodarstw.						
sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw								

	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	
	(dodaj/usuń)	
Niemierzalne	(dodaj/usuń)	
	(dodaj/usuń)	

Dodatkowe
informacje, w tym
wskazanie źródeł
danych i przyjętych
do obliczeń założeń

nie dotyczy

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z rozporządzenia

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie
wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej
tabeli zgodności).

- tak
 nie
 nie dotyczy

- zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

- zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich
elektronizacji.

- tak
 nie
 nie dotyczy

Generalnie, liczba wymaganych od wnioskodawców/ beneficjentów dokumentów pozostanie bez zmian, choć niektóre załączniki do wniosku o przyznanie pomocy zostaną usunięte (np. kopia dokumentu tożsamości osoby przekazującej gospodarstwo), a inne (np. kosztorys) dodane.

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowane rozporządzenie będzie miało bezpośredni wpływ na rynek pracy, gdyż dzięki projektowanym zmianom pomoc finansową będą mogły uzyskać dodatkowo osoby, które faktyczne prowadzenie działalności rolniczej w gospodarstwie rozpoczęły w późniejszym terminie niż samo nabycie lub wejście w posiadanie

nieruchomości rolnej (1 ha). W ten sposób utworzą oni przynajmniej 1 AWU (Annual Work Unit; roczna jednostka pracy) w gospodarstwach, które dzięki uzyskanej premii staną się bardziej konkurencyjne.

10. Wpływ na pozostałe obszary

środowisko naturalne

sytuacja i rozwój regionalny

inne:

demografia

mienie państwowe

informatyzacja

zdrowie

Omówienie wpływu

nie dotyczy

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Planuje się, iż projektowane rozporządzenie wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów rozporządzenia oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Monitorowanie i ocena efektów wdrażania Programu, w tym przedmiotowego działania, będzie realizowana poprzez określone w PROW 2014–2020 wskaźniki produktu i rezultatu. Ewaluacja prowadzona będzie zgodnie z zawartym w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 Planem Ewaluacji.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

-